

**Socialdepartementet S2026/00499**  
**Enheten för sjukvård och läkemedelsfrågor**  
[s.remissvar@regeringskansliet.se](mailto:s.remissvar@regeringskansliet.se)  
[s.sl@regeringskansliet.se](mailto:s.sl@regeringskansliet.se)

## **Svar på remiss från Socialdepartementet: Stärkt tillsyn och uppföljning – förslag för att motverka oegentlig läkemedelsförskrivning (SOU 2026:19)**

---

Region Dalarna har tagit del av ovanstående remiss och tillstyrker huvuddelen av utredningens förslag. Regionen delar bedömningen att förutsättningarna för att upptäcka, förebygga och åtgärda oegentlig läkemedelsförskrivning behöver stärkas för att värna patientsäkerheten, upprätthålla förtroendet för läkemedelsförmåner och säkerställa en ändamålsenlig användning av offentliga medel.

De föreslagna förändringarna medför krav på utveckling av IT-stöd, analyskapacitet, kompetensförsörjning och nationell samordning. Region Dalarna vill belysa några punkter som är särskilt viktiga ur regionens perspektiv.

### **Ansvar**

Region Dalarna anser att regionernas ansvar enligt förslaget behöver definieras och avgränsas tydligare. Utredningen ger regionerna utökade möjligheter att ta del av och analysera data, vilket är positivt och skapar bättre förutsättningar för uppföljning, tidig identifiering av avvikelser samt ett mer systematiskt arbete med kostnadskontroll och patientsäkerhet.

Det behöver samtidigt klargöras hur långtgående regionernas ansvar för uppföljning och kontroll ska vara. Regionernas uppdrag bör i första hand vara att identifiera och rapportera avvikande förskrivningsmönster samt bidra med underlag för vidare granskning. Ansvaret för tillsyn, utredning av misstänkta oegentligheter och eventuella ingripanden mot enskilda förskrivare bör även fortsättningsvis ligga hos berörda tillsyns- och myndighetsaktörer.

För att undvika otydlig ansvarsfördelning bör roller och mandat mellan regioner, E-hälsomyndigheten, Läkemedelsverket och IVO förtydligas. En sådan ansvarsfördelning skapar förutsättningar för att regionerna ska kunna bidra med effektiv uppföljning samtidigt som myndigheterna ges möjlighet att fullgöra sitt ansvar att utreda, utöva tillsyn och vidta nödvändiga åtgärder när oegentlig förskrivning konstateras.

## Data och verktyg för uppföljning

Region Dalarna ser positivt på förslagen om ökad tillgång till data för uppföljning av läkemedelsförskrivning. Samtidigt vill regionen framhålla att tillgång till data i sig inte är tillräcklig för att uppnå syftet med en förbättrad uppföljning. För många regioner, särskilt mindre regioner, är det redan idag utmanande att överblicka vilka data som finns tillgängliga, hur de kan användas samt hur information från olika datakällor kan kombineras för att skapa relevanta analyser. Att omvandla rådata till användbar statistik och ändamålsenliga beslutsunderlag är dessutom resurs- och kompetenskrävande.

Region Dalarna anser därför att staten, genom E-hälsomyndigheten eller annan lämplig nationell aktör, bör verka för att tillgängliggjord data i större utsträckning presenteras i nationellt gemensamma analys- och uppföljningsverktyg. En lösning där de data som levereras från E-hälsomyndigheten görs tillgängliga i en central applikation, liknande den funktionalitet som idag erbjuds genom Insikt, skulle skapa betydande effektiviseringsvinster. Därmed kan regionerna fokusera på analys och uppföljning istället för att var och en utveckla egna tekniska lösningar för datalagring, bearbetning och visualisering.

Region Dalarna vill också understryka behovet av nationellt stöd avseende juridisk tillämpning och tolkning av regelverket. Det behöver tydliggöras vilka uppgifter olika funktioner inom regionerna har rätt att ta del av, för vilka ändamål uppgifterna får användas samt hur uppföljningsansvaret förhåller sig till gällande bestämmelser om sekretess och dataskydd. Även denna fråga bör, så långt möjligt, kunna hanteras genom nationellt framtagna riktlinjer och behörighetsstyrning i gemensamma system. Ett sådant stöd skulle minska osäkerheten i tillämpningen och bidra till en mer enhetlig och rättssäker användning av tillgängliga uppgifter i hela landet.

## Förmånskoder

Region Dalarna tillstyrker förslagen om förmånskoder men vill understryka att benämningen inte får ge intryck av att endast läkemedel inom läkemedelsförmånen är relevanta för uppföljning. Uppgifter om läkemedel även utanför förmånen är nödvändiga för en samlad uppföljning av kostnader, kvalitet, följsamhet till rekommendationer och patientsäkerhet. Framtida systemstöd bör möjliggöra en heltäckande uppföljning av läkemedelsanvändning oavsett finansieringsform.

Region Dalarna ställer sig positiv till den föreslagna möjligheten att koppla förskrivare till förmåns kod. Det är viktigt att regionerna involveras i det fortsatta arbetet med att utreda den praktiska hanteringen av en sådan koppling.

Region Dalarna anser att tillgång till individdata med krypterade patientidentiteter är viktig för att kunna upptäcka avvikande och potentiellt oegentlig förskrivning. För uppföljningsändamål finns ett behov av att kunna

koppla förmånskoder, även från andra regioner, till krypterade patientidentiteter för att analysera om förskrivning sker till många individer eller i stora volymer till ett fåtal individer. Syftet är inte att identifiera enskilda patienter utan att möjliggöra träffsäker uppföljning av förmånskoder och förskrivare med bibehållet integritetsskydd. Detta möjliggör välgrundade underlag för rapportering av misstänkta oegentligheter till berörda myndigheter.

#### **Ekonomiska och resursmässiga konsekvenser**

Region Dalarna anser att den fortsatta beredningen bör omfatta en tydligare analys av de ekonomiska konsekvenserna för regionerna. Nya uppgifter och utökade kontrollfunktioner bör finansieras i enlighet med finansieringsprincipen.